

## **Podzemná krása**

### kvíz o jaskyniach na Gemeri

Milí čitatelia a priaznivci knižnice,

ponúkame Vám kvíz o jaskyniach Slovenského krasu. Môžete označiť farebne odpovede, ktoré sú podľa Vás správne a zaslať na mailovú adresu [kniznica@kniznica-rv.sk](mailto:kniznica@kniznica-rv.sk) alebo si súbor vytlačiť, označiť správne odpovede a doniesť do knižnice. Termín je do 15.3.2022.

Tešíme sa na Vás!

1/ Krasové územie juhovýchodného Slovenska s presahom do severovýchodného Maďarska je ojedinelou raritou nachádzajúcou sa v oblasti mierneho pásma. Krasová oblasť je vzácna najmä tým, že sa tu dá skúmať vzácna kombinácia tropických a ľadových klimatických vplyvov, ktoré umožňujú spoznávať geologický vývoj Zeme v priebehu niekoľkých miliónov rokov.

Otázka:

Aký je celkový počet krasových útvarov v tejto krasovej oblasti? (podľa sčítania v roku 1995)

a/ 328

b/ 932

c/ 712

2/ Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky – Správa slovenských jaskýň so sídlom v Liptovskom Mikuláši ochraňuje a sprístupňuje aj 13 sprístupnených jaskýň Slovenského krasu, z ktorých 12 jaskýň je vyhlásených za národné prírodné pamiatky.

Táto krasová oblasť však bola zapísaná aj na zoznam UNESCO ako spoločná slovensko-maďarská lokalita.

Otázka:

Koľko z týchto jaskýň bolo zapísaných do prírodného dedičstva UNESCO?

a/ 6

b/ 5

c/ 8

3/ Najznámejšou a najdlhšou jaskyňou Národného parku Slovenský kras je Domica. Je prepojená s jaskyňou Čertova diera a s jaskyňou Baradla v Maďarskej republike tvoria jednotný genetický celok v celkovej dĺžke 25 km, z ktorého necelá jedna štvrtina je na území Slovenskej republiky.

Domica a Čertova diera sú známe početným druhovým zastúpením netopierov.

Otázka:

Koľko druhov netopierov sa doteraz zistilo v týchto jaskyniach?

a/6

b/ 26

c/ 16

4/ Na juhozápadnom okraji Národného parku Slovenský raj v spišsko-gemerskom krase sa nachádza Dobšinská ľadová jaskyňa. Patrí medzi najvýznamnejšie ľadové jaskyne na svete. Zaujímavosťou jaskyne je skutočnosť, že do roku 1946 v nej bolo povolené korčuľovanie pre verejnosť počas celého roka.

Otázka:

Ktorý úspešný československý korčuľiar trénoval v Dobšinskej ľadovej jaskyni ešte v 50-tich rokoch 20. storočia?

a/ Karol Divín

b/ Jozef Sabovčík

c/ Ondrej Nepela

5/ Na západnom úpätí Silickej planiny v Národnom parku Slovenský kras sa nachádza Gombasecká jaskyňa, ktorá vyniká unikátnymi tenkými sintrovými brčkami. Gombasecká jaskyňa je súčasťou silicko-gombaseckého podzemného hydrologického systému, do ktorého patrí i jaskyňa Silická ľadnica.

Otázka:

Od roku 1968 sa ako prvá jaskyňa na Slovensku využívala na speleoterapiu. Koľko rokov bola v tomto období využívaná na tento účel?

a/ 15

b/ 10

c/ 12

6/ V Gombaseckej jaskyni sa netopiere vyskytujú len ojedinele v jarnom období, ale v posledných rokoch sa vo vstupnej chodbe od jesene do jari zdržiavajú salamandry škvrnité.

Otázka:

Pozoruhodný je nález doteraz najväčšieho troglobionta – pravého jaskynného živočícha slovenských jaskýň.

Bol to:

a/ chvostoskok

b/ pavúkovec

c/ mnohonôžka

7/ V najvýchodnejšom výbežku Slovenského krasu, v Medzevskej pahorkatine, neďaleko východného okraja Jasovskej planiny, na západnom okraji obce Jasov sa nachádza Jasovská jaskyňa.

Otázka:

Traduje sa, že jaskyňu objavil niektorý z mníchov rádu premonštrátov v Jasove.

V ktorom storočí to bolo?

a/ v 12. storočí

b/ v 15. storočí

c/ v 13. storočí

8/ Jasovská jaskyňa bola osídlená už v neolite, ale i v dobe bronzovej, halštadskej a rímskej. Ukrývali sa v nej bojovníci rôznych vojsk v rôznych dejinných obdobiach. Napríklad nápis z roku 1452 zaznamenáva víťazstvo vojsk Jana Jiskru z Brandýsa.

Otázka:

V jaskyni sa našla dýka s cizelovaným ornamentom, ktorá pochádza z čias:

a/ tridsaťročnej vojny

b/ tureckej expanzie

c/ protihabsburských povstaní

9/ Na severozápadnom svahu Hrádku v Revúckej vrchovine medzi Jelšavou a Štítnikom sa v Ochtinskom kryptokrase nachádza Ochtinská aragonitová jaskyňa, ktorá predstavuje unikátny prírodný fenomén pútajúci pozornosť bohatosťou a rôznorodosťou aragonitovej výplne i svojráznym vznikom a vývojom podzemných priestorov.

Otázka:

V jaskyni sa zistilo niekoľko generácií aragonitu, ktorý sa tvorí z vodných roztokov s vysokým obsahom horčíka, mangánu a železa v podmienkach stabilnej mikroklimy.

Koľko je teda generácií aragonitu v Ochtinskej aragonitovej jaskyni?

a/ 4

b/ 3

c/ 5

10/ Na severnom úpätí Silickej planiny v Národnom parku Slovenský kras pri okraji Rožňavskej kotliny neďaleko obce Krásnohorská Dlhá Lúka sa nachádza Krásnohorská jaskyňa. Prehliadková trasa v dĺžke 450 m je sprístupnená pomocou lanových traverzov a drevených lavičiek, ktorými návštevníci prekonajú dve podzemné jazerá a podzemný tok tečúci celou hlavnou časťou jaskyne.

Ku jaskyni vedie z obce Krásnohorská Dlhá Lúka aj náučný chodník s názvom Jaskyne Slovenského krasu – svetové prírodné dedičstvo, ktorý je zameraný na prírodné, environmentálne a historické informácie tejto oblasti Slovenského krasu.

Otázka:

Jaskyňa je známa najmä Kvapľom rožňavských jaskyniarov a tajuplným podzemným riečišťom.

Akú výšku dosahuje tento kvapel'?

a/ 27,4 m

b/ 45,8 m

c/ 32,6 m